

Budapest

József-körút 29. sz.

A KÍTARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:
 Helyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.
 Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kírtás« ezimű jótékonsági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.
 Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök,
Ilkey László székesfevárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f.
Vécsey Frigyes máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
 b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótoltatik.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
 b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálozási segély fizetetik.
 c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálozási segély fizetetik.
 d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
 b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálozási segély adatik.
 c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
 d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
 b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálozási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak **A)** csoportját, míg azok, akik a **B)** csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzbeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az **A)** csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az **A)**, mint a **B)** csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőtben részesülnek.

A »Kírtás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Segélyezések kimutatása.

Kifizetett halálozási segélyek 1900. V/1—1901. VI/15.	8000 korona.
Kifizetett baleseti segélyek 1899. V/1—1901. VI/15.	13.026 korona.
Kifizetett betegsegélyek 1900. V/1.—1901. VI/15.	3925 korona.
Összesen	24.951 korona.

A külföld Petőfiről.

Hogy ki volt nekünk Petőfi Sándor, mit jelent az ő neve a mi nemzeti életünkben, arról magyar ember magyar embert manapság már ki nem oktathat többé.

Lángoló lelkének minden sugara az örökkévalóság számára volt teremtvén s az a csodás benne, hogy mennél jobban távolodunk attól a kortól, a mikor ez a lélek még közöttünk élt, közöttünk járt, annál jobban ragyog annak izzó fénye, annál szélesebbé, terjedelmesebbé válik ez a fényzőn. Mert ezek a sugarak a gyermek zsenge szivecskéjét is feltalálván, onnan többé ki nem olthatók, ki nem űzhetők. Minél többen vagyunk magyarok, annál nagyobb, annál szebb Petőfi híre, neve. Átment az ő szelleme immár a mi vérünkbe, teljesen, kiolt-hatatlanul. Ez a nemzet ebben a szellemben leli fel életének feltételeit. Ez a szellem ennek a nemzetnek éltető gyökere. Egymást egészítik ők ki, egymást erősítik az örökkévalóság számára.

Ámde nemcsak előttünk, nem csupán a mi szemünkben nagy az ő szelleme. Meghajol az előtt lassan-lassan az egész művelt világ. Tisztelettel látja, áhitattal, bámullattal csodálja ezt az őriást. És ekkor is csak nehezen talál szavakat az ő méltó dicsőítésére.

Ez pedig azt mutatja, hogy Petőfi, mint lángész, mint költő, nemcsak a mienk volt egyedül. Isten őt mindazok számára teremtette, akik szeretik a szabadságot magáért a szabadságért, akik szeretik az emberiséget magáért az emberiségért.

Egy új megváltó, az ujkor mezében . . .

Lássuk, miként vélekednek róla azok, akik nem magyar embereknek születtek.

*

Ide s tova 30 éve lesz, hogy Sir John Bowringal, India egykori alkirályával Londonban megismerkedtem.

Lelkes magyar-barátra találtam benne, s rokonszenvének jeléül már második találkozásunk alkalmával megajándékozott — szerinte — legkedvesebb művével: Petőfi költeményeinek angol fordításával.

A fordításnak igen érdekes története van, melyet az angol főúr elbeszélése nyomán az alábbiakban ismertetek.

Sir John Bowring, Angolország indiai tartományainak kormányzója, Indiában egy magyar szabólegényvel ismerkedett meg, s attól magyarul meg-

tanulva, annyira megkedvelte nyelvünket, hogy később két ízben, összesen kilencz hónapot töltött a magyar Alföldön, hogy a mi édes anyanyelvünket teljesen elsajátítsa.

Mi sem természetesebb, minthogy a magyar nyelv elsajátításával a rajongásig megszerette Petőfi dalait s elhatározta, hogy verseiből egy kötetet angol nyelvre fordít.

Óriási nehézségekkel kellett megküzdenie, mert a két nyelv sajátosságai és Petőfi specziális magyar tárgyú dalai, valamint az idegenek előtt teljesen ismeretlen fogalmak, csaknem lehetlenné teszik a gondolat hű visszaadását; de bátorította őt a háttartalan lelkesedés, melylyel nagynevű költőnk személye és dalai iránt viseltetett.

Nem elégedett meg azzal, hogy a neki legjobban tetsző költeményeket lefordítsa, de nagy gondal áttanulmányozta Nyugot-Európa irodalmát, hogy a fordításhoz irt ismertető előszóban idézhesse mindazon jeles egykoru írókat, akik Petőfi költeményeit — persze csak gyarló fordításokban — megismerve, azokról kritikát mondtak.

Az előszóban Petőfi élettörténetét meleg érdeklődéssel és szeretettel írja le s azután így folytatja: »A fordítás műve — Angliát kivéve — mindenütt megindult. Dux kezdte meg német nyelvre 1845-ben. Heine Henrik elragadtatással ír a magyar költőről, kinek népies éneke edesebb a fülemile dalánál, és Bettina Arnim azt mondta róla, hogy ő az egész világirodalom leglyrikusabb költője.

Ő vele akarok tehát szólni, és visszaidézem az ő csodásan kedves bölcseségét, emberszeretetét, ragaszkodását hazájához, atyjához, anyjához és mindenekfelett méltóságteljes büszkeségét, melylyel a szegénységet türte.

A »Száz Magyar Költő« című verses német albumban Petőfi foglalja el a legmagasabb helyet. Kertbenynek e fordításához Bodenstedt irt dicséretet zengedező előszót, és Humboldt Sándor elragadtatásának adott kifejezést, hogy »oly sok vándorlás után közvetlen szomszédságában egy ily örökbecsű és szépségben gazdag virágot fedezett fel«.

Varnhagen von Ense szerint a Göthe finom gondolatainak Petőfi a legnemesebb kifejezője; Uhland pedig bevallotta, hogy egyedül öreg kora akadályozta meg abban, hogy a magyar nyelvet tökéletesen elsajátítsa, mert meg akarta magának szerezni azon élvezetet, hogy Petőfit saját anyanyelvén olvashassa.

Grimm szerint Petőfi örökkön-örökké minden idők és nyelvek legnagyobb költője fog maradni.

Taillandier azt mondja róla, hogy »ő oly ter-

mészetes, hogy ha minden magyar költő lenne, mind úgy énekelne, mint Petőfi, de egyetlen egy sem tudna írni oly tüzes és vad lelkesedéssel.

Bernard a francia irodalomba ültette át Petőfit, és Béranger határtalan örömmel fogadta, hogy az ő nevét egy ily nagynevű költővel együtt emlegették és dalait Petőfi verseihez hasonlították.

Hiel flamand nyelven, Druochowski, Sabowski és Prussakowa lengyelül, Andersen dán nyelven, Palluci olasz nyelven adták ki Petőfi verseit.

Chassin Brüsszelben adott ki egy kötetet »Petőfi, a magyar szabadságharcz költője« cím alatt.

Elbeszélő költeményeiből egy kötet Prágában jelent meg.

Az öreg Bem Aleppoban halála előtt Petőfi verseit olvastatta fel magának, s a magyar szabadsághősök a civilizált világ minden részébe szét-szórva, örömmel tapasztalták, hogy jeles költőjük neve mindenütt ismeretes, ahol irnak és olvasnak.

A prózában irt előszó után a jeles fordító versben is kifejezést adott határtalan lelkesülésének, s ennek utolsó strófáját megkísértjük olvasóinknak magyarul is visszaadni:

»Petőfi nem volt meteor, mert a meteor nem hágy arany nyomokat maga után az égen, hanem egy örökké fénylő égitest volt, mely egy egész csillagrendszer alkotott maga körül.«

Igy ír Petőfiről egy előkelő angol államférfiu, ki méltónak tartotta férfikorának delén megtanulni magyarul, csupán azért, hogy Petőfi dalait eredetben élvezhesse és angol nyelvre lefordíthassa.

Tisztelt előfizetőink és tagtársaink között számosan vannak, akik — bár Magyarországon születtek — nem bírják a magyar nyelvet, s többször felkértek bennünket, hogy lapunkat horvát, oláh, tót és német nyelven is adjuk ki.

Vegyenek példát ezek boldog emlékezetű Sir John Bowringról, mert higyjék el, hogy ha egyébert nem tartják is méltónak és szükségesnek, csupán Petőfi dalainak ismeretéért is érdemes magyarul megtanulni.

Dr. Luby Gyula.

Az oroszországi börtönök.

(*L. Gy.*) Szomoru karavánok hosszú soraival találkozik az utazó Oroszország majd minden vidékén, de leggyakoribbak ezek a Szibériába vezető úton. Ön-kénytelenül is megfordul az ember agyában a gondolat, hogy van-e ennyi szerencsétlen befogadására elegendő fogház? Igen, van; mert ma-holnap egész Oroszország egy óriási börtön lesz.

A fehér császár birodalmában háromféle börtön van s ezek Etappe, Perysilcsics és Osztrog nevek alatt ismeretesek. Az első tulajdonképpen szállodák, csak hogy nem a vendéglősök, hanem Mura-wieffek fogadják benne az önkénytelen utazókat. Ilyen szálló-börtönök vannak minden 20—30 mért-földre a Szibériába vezető úton s megháló helyül szolgálnak a deportáltaknak. Az első Tiumenben van; télen 300 személy fér el benne, de nyáron 1000-et is belesajtolnak.

E szerencsétlenek legnagyobb részben az alsóbb néposztályokhoz tartoznak. Egy angol utazó feljegyzése szerint 470 fogoly közül 42 tudott olvasni s csak 12 írni. A jekatarinenburgi statisztikai hivatal feljegyzései szerint az összes elítéltek közül átlagosan csak 3—4 száztóli sorozható a műveltebb osztályokhoz.

Az alsóbb rendűek élelmezése naponként 10 kopekbe (15 krajczár) kerül az államnak, míg a műveltebbek 15 kopeket kapnak. A köznép közösen étkezik, de a zsidók és mohamedánoknak meg van engedve, hogy saját szokásaik és törvényeik szerint élelmezzék magukat.

A börtönökben mindenütt a legszigorubb fegyelem uralkodik. Ha valaki különös kegyből meglátogathatja a foglyokat, olyan csendességre talál a gyakran 100 embert magában foglaló helyiségben, hogy a légy repülését is meghallhatja. Egy jekatarinenburgi börtönfelügyelő-tiszt sajnálkozva említette, hogy 80.000 fogoly ment át kezén s csak egyetlen egyet volt alkalma megkorbácsoltatni csend-zavarás miatt.

Tobolszk börtöneiben már többnyire a nehéz munkára ítéleteket helyezik el. De szerencsésükre a hivatalnokok kapzsisa miatt könnyebb s így jövedelmezőbb munkát végeznek. Czipészek, szabók, asztalosok nagy mennyiségben vannak köztük, de legáltalánosabb a szivarpapirkészítés. Egy ügyes munkás 5000 papirt készít el naponként, melyért 15 krajczár illetné, de ez is élelmezésébe tudatik be. Egy csekélyebb rész téglakészítésre használta-tik s ezek átlagosan 100 téglát gyártanak naponként. Rendesen 5 órakor kelnek s késő estig dolgoznak.

A tronski börtönökben könyvtár is van, de a könyvek legnagyobb részt felvágatlanok és a használat nyomai éppen nem látszanak meg rajtuk, mert a felügyelő szigoruan megkivánja, hogy a könyvtár mindig a legnagyobb rendben legyen. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, hogy a foglyoknak csak nézni szabad a könyvekre, de olvasni nem.

Irkutsk már nagyobb haladást mutat, mert ottan börtönkórház is van, bár a szegény foglyok közül csak igen kevesen juthatnak annak jótéteményeihez, mert a legmagasabb tartásdíj naponként 15 kopek, a kórházban pedig 20 kopeket kell fizetni. Akinek tehát nincs módjában a felülfizetés, az kénytelen a nedves börtönfalak között várni a felgyógyulást.

Az orosz börtönigazgatók azt tartják, hogy »aki szegény, ne legyen beteg«.

Irkutsktól ötven mértföldre van egy roppant téglá-épület, az Alexandrowszky központi börtön, ez az elítéltek réme. Más néven Zavodnak nevezik. Jelenleg 1589 fogoly sinylődik benne. A hóhérszámba menő börtönfelügyelők itt szerzik legelterjedtebb ismereteiket s valóban érdekes tanulmányokat tehetnek. Képviselve van itt a roppant birodalom minden nemzetisége: tatárok, kirgizek, krimi tatárok, cserkeszek, turkománok stb.

E szomoru útvonalon felemlítendő még: Werschne-Udinsk és Chita, mely utóbbi azonban saját környékétől is megtelik s így nem igen nagy szeretettel fogadja a távol vidékről »hajtott« jövevényeket.

Kara hajdan híres aranybányáiban körülbelül kétezren dolgoznak évről-évre eredmény nélkül és mindig nagyobb költséggel. Ugy látszik, a kormány nem vesz tudomást arról, hogy itt már évek óta elapadt az aranyér s bevett szokásként dolgoztat tovább. Azt állítják különben, hogy e bányákba küldik a legerősebb kényszer-munkákra ítéleteket; annyi bizonyos, hogy itten a legszigorubb bánásmódban részesülnek a szerencsétlen foglyok, így

valószínű, hogy a kormány csak kínzás végett tartja fenn e bányák művelését.

Fegyelmi vétségekért legszelidebb az »egyes«, mely aztán vasraveréssel súlyosbított. A lábvasak súlya 5-től 14 fontig terjed, míg a kezekre csak 7 fontosokat alkalmaznak. Az orosz törvények szerint a szabadokat testi büntetéssel fenytetni tilos s rab-szolgák is csak ismétlés esetén büntethetők így, de a börtön falai közt — e tekintetben legalább, egyenlőség uralkodik s a felügyelők nem igen válogatják az embert. Felebbezésnek helye nincs, s ha netalán valamelyik elégületlenkedni merészkednék, annak legfeljebb is perujításra lehet kilátása s még jó, ha az igazgató beéri e gúnyos megjegyzéssel, hogy »nincs a nadrágjára írva a privilégiuma«.

A testi büntetések között a legenyhébb a nyírfa-vessző alkalmazása, melyet oly csekélységnek tartanak, hogy az ítélet nem az ütések számát szabja meg, hanem az időt.

A »taposó malom« és az angol tengerészek által annyira rettegett »kilenczfarku macska« Szibériában nem ismeretesek. A kancsuka eltörlését már régen nagy hangon hirdette a művelt világnak az orosz sajtó. Valóban nem is alkalmazzák, de helyette egy sokkal félelmesebb eszköz, az ugynevezett »troichaska« van divatban, mely egy rézcsapokban végződő három águ korbács.

A börtönigazgatók és felügyelők főjvedelmét a foglyok élelmezése képezi. A kormány megszabja ugyan minden fogoly számára a kellő adagot, de aki a kiszolgáltatott mennyiséget elfogyasztani merészkedik, az sokkal szigorubb bánásmódban részesül. Az így felszaporodó maradék délről estére és estéről délre ismét a foglyok elé kerül, s ez pár ezer fogolynál nem megvetendő hasznót hajt az élelmezési biztosoknak, kiknek évi fizetése legfeljebb 80—100 frtra rúgván, eo ipse a szabad lopásra vannak utalva.

Azért is a tilalom daczára jó fizetés mellett szívesen elnézik, ha a foglyokat barátaik vagy rokonaik kívülről élelmezik, amiáltal aztán tömérdek szeszes ital kerül a börtönökbe. Egy asszony minden nap tejet vitt be férjének s a fogoly rendesen holtrészeg lett tőle, mit a felügyelő észrevevén, elrendelte, hogy a börtönőr előbb mindig kóstolja meg a tejet. Nem használt semmit. A fogoly újból berúgott, míg végre a szigorubb vizsgálat kiderítette, hogy a tejes csupornak dupla feneke volt.

Egy kiszabadult lengyel fogoly elbeszélései szerint a börtönfelügyelők csaknem kivétel nélkül megvesztegettetik magukat. Állandó jövedelmi forrásukat a látogatók képezik. Legjobban megfizettetik a nőt, ki fogoly férjénél látogatásokat akar tenni. Ha férj és feleség mindketten foglyok, jó pénzért egy czellába zárják őket. A hosszabb időre ítélték számait elcserélik azokéval, kik már büntetésüket csaknem egészen kiállották s van olyan szegény ördög, ki már három kapitulációt is kiszolgált mások helyett. Szóval, az úr nemcsak a pokolban úr, hanem még az orosz börtönökben is. *De az ég magas s a csár messze van* — szokták mondani a szegény elítéltek.

A mostani csár még trónörökös korában néhány börtönt meglátogatott, de minden bátorítás mellett sem volt képes egyetlen panasz-szót is hallani a foglyok ajkairól. Végre megsejditve a *gyanus megelégedés* indító okát, két foglyot felszabadított s így nyilatkozatra bírta őket.

Mondják, hogy e látogatás utáni jó időket máig is emlegetik a börtönök lakói.

A trónörökösből azonban csár lett, s a nagy békeapostol most már intelligensebb elemekkel akarja megtölteni Szibéria börtöneit, mert ezerszámra viteti oda a szegény diákokat.

Amerikaiasan.

(L. Gy.) Lapunk ismert alakjai, Mister Morning és Mister Ivning a mult héten ismét együtt sörözgettek s ezuttal vadászkalandokkal mulattatták egymást.

»A mult télen — kezdé a minap oly csufosan lefőzött Mr. Ivning — a köztársasági elnök a Michigan-tó környékén óriási medvevadászatot rendezett.

Ez időben épen a Fokföldön időztem, mert igen rokonszenvezek ezekkel a szegény burokkal, s közvetlen közelből akartam gyönyörködni hősies küzdelmükben, s mondhatom, hogy határtalan élvezettel néztem egy párszor végig, a midőn alaposan kiporolták ezeket az angol pénzes-zsákokat.

Az elnök tapasztalatból tudta, hogy nélkülém sikeres medvevadászatot tartani nem lehet, több száz sürgönyt küldött utánam Dél-Afrika majd minden nagyobb városába.

Nagyon természetes, hogy e sürgönyök közül egyet sem tudtak nekem kézbesíteni, mert hiszen én nem a városokban, hanem a csatatéren tartózkodtam.

Már pedig bármilyen rettenthetlen bátorságu emberek is a távirat-kihordók, azt még egyik sem kísértette meg, hogy a szanaszét röpködő ágyugolyók közé menjen táviratot kézbesíteni.

Az elnök azonban nem egykönnyen jön zavarba; különfutárt — természetesen *lovastengerészt* (!) — küldött utánam, s így az utolsó órában ugyan, de szerencsésen megérkeztem a vadászat helyére.

A diszes társaság méltányolni akarta azon áldozatkészségemet, hogy fáradságot és költséget nem kimélve, 17-689 mértföld távolból siettem közéjük: nagy ünnepélyt rendezett a tiszteletemre.

Csak képzelje, az állomáson medve-bandériummal fogadtak!

Az éljenzést és hurrah-kiáltásokat a fenevadak orditása és böge helyettesítette.

Másnap az elnök maga jelölte ki nekem a legjobb helyet.

Egy meglehetősen kiritkított őserdő szélén állottam, a legközelebbi fa mintegy száz lépésre lehetett tőlem.

Hátam mögött egy roppant mély hegyszakadék volt, melyet egy több száz éves ledölt fenyőfa hirdalt át.

Habozás nélkül 10 lépésre szoktam bevárni a legrettenetesebb fenevadakat is, s akkor teritem le őket, soha nem hibázó robbanó golyóimmal.

Ekkor azonban — magam sem tudom hogyan — megmagyarázhatlan érzés vett rajtam erőt.

Reszketni kezdtem! Pedig még medvét sem láttam. Azt hittem, hogy fázom, s pálinkás butykosomat egy hajtásra kiürítettem.

Hiába!

A kellemetlen érzés még inkább erőt vett rajtam.

E perczen egy óriási him medve bukkant ki az erdőből; valószínűleg már meg volt sebezve, mert alig hogy megpillantott, vérben forgó szemekkel s iszonyatos ordítással reám rohant.

Csak most jöttem rá, hogy mi volt az a kellemetlen, szokatlan érzés: féltém. . .

Egy pillanat alatt elhatároztam magamat: átszaladok a ledólt fenyőfán a hegyszakadék másik oldalára s a tulsó partra érve, felégetem magam után a hidat, azaz hogy a mélységbe döntöm a fenyőszálat.

Már a közepére értem az isteni gondviselés által ide döntött szálfának, s mentve hittem magamat.

A mint hátrapillantottam, már az óriási him medve is a szakadék széléhez ért.

Sietve neki iramodtam, de egyszerre csak lábaim gyökeret vertek a korhadt fában.

A másik oldalról egy nőstény medve közeledett az *én mentő hidamhoz!*

Uram, Istenem! — gondoltam magamban — ezek alighanem az én testem felett adtak *randevut* egymásnak!

A hideg verejték kitört a homlokomon; már állani sem birtam, leültem a fatörzsre s jobb kezemben a puskámat, balban pedig vadászkesemet tartva, várakoztam.

Rettenetes egy helyzet! Alattam százöles hegyszakadék, kétoldalról a szerelemittas vagy vérszomjas medve-pár óvatos léptekkel közeledik felém.

Már tüzes leheletüket éreztem arczomon, s ekkor fegyveremet és kesemet is kiejtettem a kezemből. . .

— S mi történt aztán? — kérdé izgatott hangon Mr. Morning.

— Mi történt? Hát felfaltak!

— Mi! Felfalták?

— Igen, felfaltak a medvék! — mondá a legnagyobb lelki nyugalommal Mr. Ivning.

A darazsak.

(L) Éger mellett, Csehországban, egy molnár két lovas fogatán igyekezett hazafelé, midőn véletlenül kocsija egy darazsfészekhez surlódott. A darazsak felzudulva, megrohanták a fogatot s a molnárt és kocsiját alaposan összeszurkálták, az egyik lovat pedig meg is ölték.

Ez eset eszünkbe juttatja, hogy Rózsa Sándor a

szabadságharcz alatt hogyan tréfálta meg az öt üldöző vasas németeket. A szabadságharcz már vége felé járt s a portyázó guerilla-vezér csak lopva üthetett egyet a németen.

Igen jól ismerte a helyet s tudta, hogy amint a keskeny erdőből kiér, fáradt lovaival nem igen menekülhet üldözői elől.

De a régi haramia furfanggal is tudott magán segíteni.

Amint egy kis tisztásra értek észrevett egy tölgyfán egy óriási lódarázs-fészket, mely egy vízszintes derékvastagságu ág alatt függött.

Ezrével röpködtek körülte a mutatóujj-nagyságu lódarazsak.

Rózsa Sándor előre küldte embereit, egynek kivételével, aki a közeli sűrűben elbujva, az ő lovának kantárát is tartotta.

Maga pedig egy nagy fa mellé bujva, fegyverét a legapróbb söréttel töltötte meg és jól célba vette a darázs-fészket.

Nyugodtan megvárta, míg az üldöző csapat eleje a kérdéses tölgyfa alá érkezett, s akkor elsütötte fegyverét.

A lövés jól talált, s a következő perczen a guerilla-vezér leirhatatlan jelenetnek volt szemtanuja.

Az óriási darazsak ezrével rohanták meg a lovasokat; embert, lovat egyaránt úgy összemartak, hogy a megvadult lovak örült nyargalással vágattak visszafelé s a lövés zajára oda sietőket is maguk alá tiporták.

Rózsa Sándor pedig lovára pattanva, csakhamar utolérte megmentett csapatját.

A sajtóhibákról.

(L) Bizony nem nagyon kellemetes a sajtóhiba, de napilapokban csaknem kikerülhetetlen. A mindennapi gyors munka mellett, a legnagyobb elővigyázat dacára is, becsuszik; sokszor végzetes tévedést okoz, de néha felette humorisztikus is.

Megboldogult Katona József, a »Bánk bán« felejthetetlen szerzője, nagy ellensége volt a sajtóhibáknak.

Egy ízben lapot alapított Kecskeméten s a mutatványszám vezércikkében a sajtóhibákat ostorozta s ünnepélyes ígéretet tett, hogy legfőbb gondja lesz, olvasó közönségét a sajtóhibáktól megkímélni. Ígéretét megpecsételendő, alá is irta a cikket: »Felelős szerkesztő Katona József«.

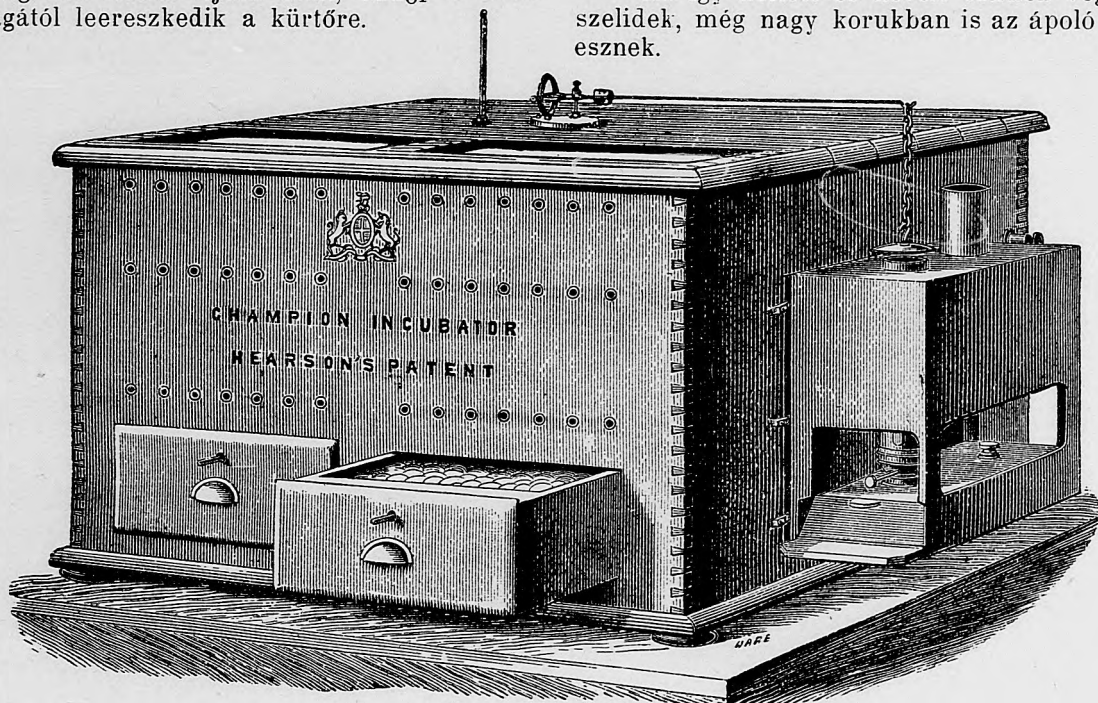
Másnap reggel, amint a lapot gondosan elolvasta, csaknem kiesett szájából a pipa, mert a cikk végén ez állott: »Félöles szórkesztyü Katónak jó lesz«.

Tojasköltő-gép.

(L) Mai képünk Hearson angol mérnök tojasköltő-gépét mutatja be, a mely tyuk nélkül költi ki a tojásokat, csupán egy folytonosan égő lámpa melegének segítségével.

A szekrény jobb oldalán van a lámpa, melynek kürtőjét emeltyűn függő fedő zárja el. A kürtőnek egy oldalnyílása is van, a melyen a meleg a szekrénybe hatol és ezáltal a szekrény felső részén levő vízmedenczét melegíti s így az alatta levő tojástartókat állandó melegben tartja.

A gép ugyszólván önműködő, mert a mint a tojástartóban a meleg 106 Fahrenheit fokot elér, az emeltyűn függő fedő azonnal felemelkedik és a felesleges meleg a nyitott kürtőn elszabadul; viszont ha a meleg 104 foknál lejjebb száll, akkor a fedő ismét magától leereszkedik a kürtőre.

Tojasköltő-gép.

A tojástartó fiókokat naponta kétszer, reggel és este szabad kihuzni és pedig legfeljebb 10 percze s ezen idő alatt a tojásokat meg kell forgatni.

A költés 18 napig tart; a gép tehát gyorsabban dolgozik, mint maga a tyuk, a mely köztudomás szerint 21 nap alatt költi ki csirkéit.

Az általunk bemutatott gép 200 tyuktojásra van berendezve s legfőbb előnye abban rejlik, hogy az évszak bármely szakában kikölti a tojásokat, míg a tyuk köztudomásulag csak a tavaszi meleg idő beálltával kezdi el a kotlást. Így tehát a gép segítségével hetekkel, sőt hónapokkal hamarabb vihetjük piacra a csirkét s a dolog természete szerint versenyzők hiányában négyszeres áron is eladhatjuk, mert hiszen minden drágább, ami korai.

A másik kép a csirkenevelő-házat mutatja be, a mely 3 részből áll:

az első rész, a mely egy kis kutya-ólhoz hasonlít, kemény bélelt fából készült és homlokzatán egy folytonos égő lámpa van alkalmazva, mely a fedél alatti viztartót állandóan melegben tartja.

Ez az ugynevezett hálószoza. Itt már nem szükséges önműködő, önszabályozó készülék, mert a kis csirkék természetes ösztönüknél fogva hideg

időben a hálószoza egyik végében elhelyezett sarjuszénára másznak fel, hogy hátuk minél közelebb legyen a meleg vízzel telt medenczéhez; nagy melegben pedig az üveggel fedett másik — ugynevezett étkező — helyiségbe mennek.

A két szobát apró ajtónyílások kötik össze, minden egyes ajtónyílás felett csaknem földig érő nehéz gyapot-(flanel) függönyök vannak s ezek alatt a kis csirkék örökösen ki- és bebujkálva, hátukat a függönyhöz dörzsölik s ez által a tollazat kifejlődését elősegítik.

Ezen üveggel fedett étkező-szobából a harmadik — csupán sodronnyal fedett, tehát a szabad levegőnek kitett — helyiségbe a csirkék csak 2—3 hetes korukban bocsáttatnak ki, hogy fokozatosan szokjanak hozzá a hideghez.

Az így költött és nevelt csirkék véghetetlenül szelídek, még nagy korukban is az ápoló tenyeréből esznek.

Az első napokban keményre főtt és összeapított tojást, köleskását, ocsut stb. kapnak táplálékul. Igen szeretik a férgeket, bogarakat, s ha ilyen táplálékhoz jutnak, azt egymás szájából kapkodják ki.

Magyarországban az első ilyen gépet, mintegy 8 év előtt, egyesületünk elnöke hozatta Angliából s a fővárosban nem lévén alkalmas helyisége, egy vidéki városban lakó rokonához vitte.

Itt azután egy olyan mulatságos dolog esett meg a géppel, a melyet — ha meg nem történt volna — alig hinné el az ember.

Február elején állították fel a gépet, de bizony a 200 drb tojásból egy darab sem kelt ki, mert a mint később kisélt, a baromfi-ól igen hideg lévén, a kakasok nem igen udvaroltak a tyukoknak s így valamennyi tojás terméketlen volt.

Hamarosan friss tojásokat kellett tehát beszerezni olyan földművelőktől, a kik a tehén-istállóban vagy szobában, tehát meleg helyen tartják a baromfit.

Fájdalom, azonban a kísérlet megint nem sikerült, mert a gép tetején látható magasan kiálló hőmérő vigyázatlanság folytán eltört.

Az új hőmérőt Londonból kellett meghozatni, ebbe pedig sok idő eltelt s a kis vidéki város lakosai,

kik már eleve sem adtak hitelt annak a csodának, hogy tyuk nélkül tojásokat lehessen kiköltetni, élcelődni kezdtek a dolog felett.

Annál nagyobb volt azonban bámulásuk, a midőn a hőmérő megérkezését követő 18-ik napon, egymásután bujtak kifelé a kis csirkék a tojásokból.

Egész nap bucsujárás volt a géphez, mindenki látni akarta a csodát és hallani akarta a magyarázatokat.

Természetesen a házi cselédség sem maradhatott el, s az ebédlőben felállított szép fényezett szekrényt épen étkezés közben megnézte a bére-asszony is, a kit már öt fiugyermekkel áldott meg a jó Isten.

Figyelmesen körülnézte a gépet, a kedvéért kihuzott fiókból kezébe vette az ép akkor kibujt kis csirkéket és a jelenlevők szünni nem akaró kaczagására a következő kéréssel fordult a ház asszonyához:

»Nagyságos asszony! Az uram nagyon szeretné, ha nekünk még egy kis leányunk lenne; tessék megengedni, hadd üljek rá egy kicsit erre a masinára!«

Olvasóinkhoz.

Folyó évi június hónap 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra mindazok számára, akik egyesületünknek nem tagjai, de akik úgy a balesetbiztosításnak kedvezményében, mint egy komoly és tartalmas hetilap hasznos, szórakoztató olvasmányában részesülni akarnak.

Lapunknak eddig megjelent számai tesznek tanubizonyoságot róla, hogy ilyen komoly, tárgyilagos és tartalmas egyesületi közlöny — legalább ebben a szakmában — ez idő szerint nincs sehol az országban. De nincsen olyan lap sem, amely a balesetbiztosítás kedvezményét mindenkinek, kivétel nélkül, oly olcsó árban nyujtana, mint a mi heti közlönyünk.

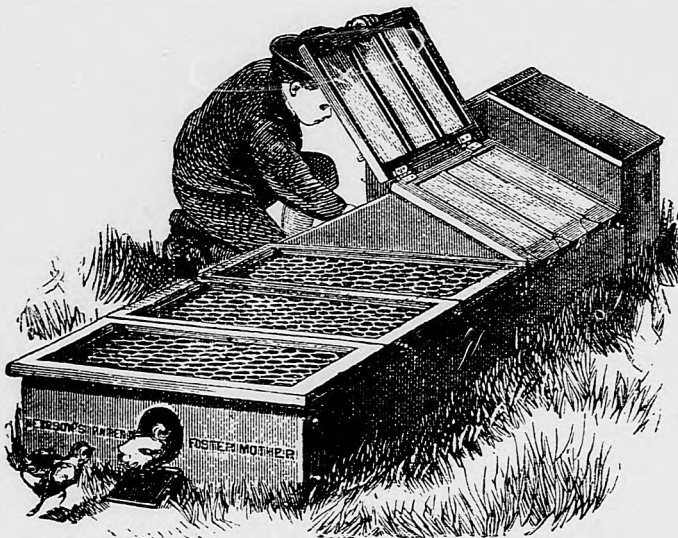
Nem egyesületi tagok részére a lap előfizetési ára havonként egy korona. Ennek ellenében megkapják az előfizetők a minden vasárnap megjelenő lapot, és a »Nemzeti Baleset-Biztosító Részvénytársaságnál« 2000, azaz kétezer koronáig vannak biztosítva halált okozó, vagy állandó és teljes munkaképtelenséggel járó baleset ellen, szintugy ezen 2000 korona arányában minden olyan baleset ellen, amely részleges, de állandó rokkantságot okoz. Erről a biztosításról minden előfizető — aki nem a »Kitartás«-egyesületnek tagja — egy külön biztosítási kötvényt kap.

Ezen lapelőfizetés nem tévesztendő össze magával az egyesületi tagsággal. Mert az egyesületi tagok úgy mint eddig, továbbra is díjtalanul kapják a lapot és az azzal járó összes kedvezményeket. Akik pedig még nem egyesületi tagok, de a lap élén felsorolt kedvezményeket óhajtják elérni, azoknak nem elég csak magára a lapra előfizetniök, hanem szabályszerű felvételi igazolvánnyal az egyesületbe való felvételt kell kérelmezniök.

Egyesületünknek minden egyes tagját felkérjük, hogy a lapot minél szélesebb körben ismertessék, megkedveltessék és ezzel nemcsak az egyesületnek, hanem önönmaguknak is hasznot hajtsanak. Mert az egyesületnek terjeszkedése és megerősödése minden egyes tagnak megerősödése egyuttal. Különösen a bizalmi férfiakat kérjük, hogy úgy a lapnak, mint az egyesületnek érdekeit eb-

ben az irányban is karolják fel és terjeszték, a kellő felvilágosításokat, útbaigazításokat minden irányban megadják s a lap külön előfizetési díjait szokásos úton juttassák az egyesület pénztárához.

Ujból hangsulyozzuk, hogy nem egyesületi tagok részére az előfizetési díj — baleset ellen való biztosítással együtt — havonként egy korona, negyedévenként három korona, félévenként hat korona, egész évre pedig tizenkét korona.

Csirkenevelő-ház.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A Kecskeméten létesítendő vasuti árvaház céljaira imént megindított gyűjtésünknek eddigi eredménye: **375 korona 32 fillér.**

Dühös kliens — elmés ügyvéd. Egy makacs alperes ellen megítelt a bíróság különbeni végrehajtás terhe mellett, vagy 500 koronát. Az alperes éktelen dühbe jött s az ellenfél ügyvédjének a következő rövid levéllel küldte meg a perköltséget: Itt küldök 500 koronát, vegyen rajta kötelet. Elmúlt vagy négy-öt nap, amikor egy egész szekerrakományyal keresik az alperest. A szállitmány vezetője átnyujt egy levelet, a melyen a dühös alperes megismeri az ügyvéd irását. Szólt pedig e levél a következőképen: Becses megrendelése folytán voltam bátor önnek az e célra küldött 500 koronán kötelet vásárolni. Egyszersmind fölkérem, hogy 24 óra alatt a részemre megítelt 500 korona perköltséget annál is inkább megküldeni sziveskedjék, mert különben stb.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Szahara.

Járom, járom a Szaharát,
Létem zordon sivatagát
 Napról-napra, évről-évre;
Roskadozva, elgyötörten
Bukdácsolok a fűvényben . . .
 Mikor lesz már, mikor vége?

Oh be sivár, bús vidék ez,
A mely engemet környékez
 Sivó-homok tengerével!
Köröskörül mit se látok,
Csak kietlen pusztaságot,
 Mely a végtelenbe vész el.

A nap izzó láng-nyilakkal
Perzseli a fejem nappal,
 Hogy agyam majd belekábul;
S oly hidegek itt az éjek,
Szinte didereg a lélek
 Zuzmarájuk mord fagyátul.

S nincs sehol egy lombos fácska,
Melynek árnyas oltalmába
 Vonulhatnék a hő ellen,
S nem füstölög sehol egy tüzhely,
A mely nyájas rőzse-tüzzel
 Melegitse testem-lelkem.

Sehol egy datolya-pálma,
Mely gyümölcsével kínálna
 Engem, hogyha megéheztem;
Harmat soha nem permetez,
Csermely, forrás nem csergedez,
 Örökös szomj gyötör engem.

Nem virulnak itt virágok,
Hogy üdítne illatárjok
 S szinpompájok megigézne;
Nincs tenyérynői lágy gyp-párna,
Hogy lenyugtathassam rája
 Fáradt testem pihenésre.

Pihenésre? Ölyvek, héják,
A sakálok és hiénák
 Lépten-nyomon rám-rám csapnak,
Skorpiók s a kigyók serge
— Mérges nyelvet öltögetve —
 A hol érnek, meg-megmarnak.

— A Szaharát más is járja . . .
De van nyergelt paripája,
 Fegyvere és gyors levéje.
Engem gyalog indítottak,
Még csak föl sem podgyászoltak,
 A hogy ilyen útra kéne.

Gyalog-szerrel, fegyver nélkül,
Önlényemnek erejétől
 A hogy tellett, úgy vergődve,
Napot, éjet egybetéve,
Fuladozva veritékbe,
 Se juthatok ki belőle

Jönnek-mennek karavánok,
Kincsesel terhelt, dús kalmárok,
 De sorsomon nem lendítnek;
Sietős az útjok nagyon,
Nem érdekli, csak a vagyton,
 Rám ők nem is hederítnek.

— Néha-néha azt hívém már,
Hogy rám egy szép, zöld oáz vár,
 Tündér-liget, boldog Éden!
Hol források üde habja
Szomjuságom oltogatja
 És lemossa veritékem!

Szinpompában tündököltek,
Illatárral üdvözöltek
 A távolból a virágok,
S terebélyes pálma-ágak
Oly hivogatón kináltak
 Hűvös árnyat, ízes lápot.

Ujra éledt a reményem . . .
Oh, ha lehetne elérnem
 Nekem ezt a szép vidéket!
Nem mozdulnék én ki onnan,
Elrejtőzném a lombokban,
 Nem törődném, világ, véled.

S végerőmet összeszedve,
Fuladozva, lelkendezve
 Törekedtem az oázra!
De elállt bár lélekzésem,
Oda soha el nem értem,
 Nem volt csak — »fáta morgána!

Szerte foszlott, mint egy álom . . .
S én mind csüggedőbben járom
A sivatag pusztaságot.
Fogy erőm már s mind mélyebben
Süppedezek a fövényben
S kétségbeesve fölkiáltok:

Meddig járjam a Szaharát,
Létem zordon sivatagát?
Mikor lesz már, mikor vége?
Mért nem temetsz már el engem,
Számum szele, vad dühödben
Egy homok-hegy fenekére!?

Luby Sándor.

A »Vasárnapi Ujság«-ból vettük át e szép verset, amelynél szebben és megkapóbban még soha sem festette senki a szegény ember sorsát és az élet göröngyös utain folytatott küzdelmes vergődését. Ugyanezen szerzőtől több, a kritika által dicsérőleg fogadott verskötet jelent meg: »Tűnő perczek«, »Álmok az üdvről« és »Vergődés« címek alatt. A két utóbbiból a »Kitartás« előfizetői leszállított áron (»Álmok az üdvről« 60 kr., »Vergődés« 80 kr.) kaphatnak példányokat e lap szerkesztőségében vagy magánál a szerzőnél (Budapesten, Teréz-körut 43/a. szám).

A husvéti báránka.

A vizsgáló-bizottság tagjai komoran hallgatják a fővádott előadását. Maga a balesetvizsgáló is, aki pedig már szokva van az ilyenekhez, annyira el van merülve gondolataiba, hogy csak nagysokára intéz egy-egy újabb kérdést a vádlotthoz, aki ott áll, a kihallgatási helységül szolgáló váróterem közepén.

Pedig a természet oly szép, oly isteni odakint. Az állomást környező mezők, rétek; a kissé távolabb kezdődő dombok erdős oldalai: mind-mind az ébredő tavasz örömét, gyönyörűségét hirdetik. A nyitott ablakokon beáramló illatos levegő, mint egy zsolozsma hangját hordja be egy pacsirtának ég felé törő dalját. Az ember keblét minden újabb lélekzetvételnél az a kimondhatatlanul magasztos, nemesen kéjes érzés járja át, amelyet semmi más gyönyörrel összehasonlítani nem lehet.

És ezek az emberek mégis komorak. Kedélyük egy nyomasztó érzés hatása alól nem bir szabadulni. Miért? Miről folyik közöttük a szó?

A mozdonyvezető, ott a szoba közepén állva, csendesesen folytatja előadását:

— A tehervonat eléggé nagy megterhelésű és meglehetősen hosszú is volt. Már teljes sebességgel haladtunk, amikor a körtei hid előtti mély bevágáshoz jutottunk. A bevágás elérésekor megadtam a szokásos gőz-sipjelt, azután folyton előre vigyáztam, hogy amint a kanyarodásból kierünk, a hidat azonnal végigpillanthassam.

A napbarnított, viharedzett arczu, erőteljes férfi itt megállt egy kissé a beszédjében. Az arcz vonaglásán látszott, hogy más is akar beszélni belőle, nemcsak az, amit ajkai mondanak.

— Végre előttünk volt a hid. Hogy korlátok nincsenek rajta, hát rögtön a szemembe ötlött valami kis piros tárgy a hid közepe táján. . . . Annak a gyermeknek rikitó színü szoknyácskája volt. Ott babrált szegény a fahid padlói között. . . . A gőzsiphoz kaptam, s annak éles süvítésébe, mintha a magam lelke is belevágott volna rémkiáltásával. — A gyermek a sipolás hallatára felemelkedett gug-

goló helyzetéből, egy kis ideig a vonat felé nézett, azután tapsikoló kezekkel jött szembe velünk. . . .

A vádlott hosszabb ideig törülgette verejtékes homlokát.

— A távolság már rövid, alig kétszáz méter. Sikerül ily nehéz vonatot odáig megállítanom? A hid oly keskeny, hogy a gyermek esetleges kitérésére gondolni sem lehet. Azon is tanakodtam, hogy a menetsebesség csökkenése után a mozdonyról leugrom, erőfeszítéssel előre futok, s a gyermeket, ha lehet, kirántom a vágányból.

. . . Ámde legfeljebb le, a folyóba ugorhattam volna. . . . nincs mentség, a gyermek el van veszve, Már a fűtülés közben ellengőzt kezdtem alkalmazni, tehát nyomban a kicsike megpillantása után. Az ellengőz ereje alatt visszatorpanó mozdonynak az utána rohanó kocsik oly nagy nyomással torlódtak neki, hogy alattunk a fahid minden eresztékében recsegett, ropogott. . . . Nem vettem le a szemeimet a gyerekről. Ökölnyi jószágocska volt. A vész-fütyök, mintha örömeire lettek volna. Ugy tipegett, tapsoló kezekkel, nevető arcczal mind közelebb és közelebb. . . .

— Kiszámítottam, hogy még vagy negyvenötven lépés után képesek leszünk megállani. De ekkor a gyermek már a vonat alatt lesz. . . .

A kemény vonások torzultak. A szürke szakálon nagy, kövér könyecseppek peregtek alá. A vizsgáló-bizottság tagjai megilletődve hallgattak. Ismerték emberöket jól. Tudták, hogy ezek nagyon igaz könyek.

— Tekintetes uraim — folytatá a mozdonyvezető tovább — magam is családapá vagyok. Számos gyermekkel áldott meg az Isten. Szép, jó gyermekekkel. De ha nekem akkor módomban állott volna, hogy mozdonyomat velünk együtt a levegőbe röptsem, vagy az egész vonatot ott nyomban elpusztítsam: ennek a piczi ártatlan teremtésnek a megmentéseért ezt, ezekben a rettenetes pillanatokban, haborás nélkül megtettem volna. Hiába. Nem csinálhattam többé semmit.

— Ehhez a tehetetlen kíhoz járult még az is, hogy a körtei pályafelvigyázó, aki a mozdonyon tartózkodott és hazafelé igyekezett, egyszerre, mint egy örült kezdett orditozni és a mozdonykonyhán, meg szerkocsin ide s tova ugrálni. Egy izben annyira kihajolt a lépcsőnél, hogy ha meg nem kapom, hát a folyóba zuhan. Majd meg letérdelt előttem, átfogta karjaival a lábamat és úgy könyörgött, hogy álljunk meg — álljunk meg! . . . Szegény feje. Ahogy közelebb értünk a kicsikéhez gyermekére ismert benne.

Hosszabb szünet következett erre. Nem volt. senkinek kedve kérdezni senkinek kedve beszélni.

Végre a balesetvizsgáló szakította meg a csendet.

— Mi történt tovább?

— Egyszer azután a gyermeket nem láttam többé. Elfődte őt a gép eleje. Még néhány kerékfordulás, s a nehéz vonat recsegett megállt. Szerkocsi, meg az utána jövő kalauzkocsi között lebocsátottunk a vonat alá. Elől a pályafelvigyázó. A kicsike ott vergődött a szerkocsi alatt. Mint valami szárnya szegett madárka. A mozdonykerekek valami megcsufították. Nagy ügygyel-bajjal ki tudtuk huzni a tengelyek meg fékrudazat között, a kalauzkocsi-ban elhelyeztük, a vérző sebeket hamarosan bekötöttük, azután gyorsan tovább, hogy állomást és orvost érjünk.

— Milyen sérülései voltak?

— Bal keze feje teljesen össze volt morzsolva, bal lába meg bokán felül elvágva.

A további hivatalos kérdések zöme után a mozdonyvezető távozott.

Kis idő múlva az ő helyén egy ezüstszinóros egyenruhájú férfi állott a bizottság előtt. Szintén váddal terhelt. De még egyéb is. Annak a kis kol-dusnak az atyja.

Kérdőre kell őt vonni, hiába. Hogyan maradhatott a gyermek felügyelet nélkül? Kinek a gondatlanságából került a pályára?

— Én, tekintetes uraim, délelőtt sohasem vagyok otthon. A leggyakrabban délután sem. Vonalamat kell bejárnom mindennap, ami pedig hosszú darab nagyon. Huszonhárom kilométer. Oda gyalog megyek, vissza vonaton. — Ilyenkor a házra és gyermekekre egy kis cselédeány vigyáz, mert a feleségem egy év óta ágyban fekvő beteg. Ott lakunk közvetlen a vasuti töltés és hid mellett, és valahányszor csak elmegyek hazulról, mindig intem a cselédet is, gyermekeket is, hogy a töltésre felkapaszkodni ne merjenek. Nem is volt panaszra ok eddig soha; csak most, hogy a gyerekek husvéti báránycája valamire elszaladt, és ők annak a keresésére mentek széjjel, történt meg először, hogy... hogy...

A vizsgáló-bizottság nem kívánt a szegény embertől többet kérdezni.

Az pedig ment kifelé, lassu, vontatott léptekkel...

Temesváry Alajos.

A hegyászok réme.

(L.) Béla városáról beszélnek, hogy a csonka torony tetején nőtt füvet olyképen akarták értékesíteni, hogy a falu bikáját, pardon a város bikáját, felhúzták a csonka toronyra, hogy az majd ottan lelegeli a szép füvet.

A dolog azonban balul ütött ki, mert a bika, mire felhúzták, megunta a dicsőséget és megfult.

Ezzel a tréfával ma is boszantják a béliaikat, mi pedig nem akarjuk e már-már feledésbe ment tréfát felelevenítve azzal tetézni, hogy az alábbi mulatságos eset színterét is odategyük. Hiszen megeshetett ez az eset a tizenhárom szepesi város bármelyikében is, és a történet helye tulajdonképpen nem is lényeges.

A földolog az, hogy a fenséges Kárpátok tövében esett meg, tehát olyan helyen, amelyet a hegyászok, turisták előszeretettel szoktak felkeresni.

A városi nagyvendéglő előtt, egy óriás hársfa árnyékában szoktak összegyűlni vasárnaponként a hangadó körök.

Itt beszélnek meg a fontosabb eseményeket s természetesen szólják-szapulják az esetleg távollevőket.

Itt kezdik meg a dobolást is, mert a városi hatóság rendeleteit itt még most is ilyen vizözön előtti módon szokták kihirdetni.

»Adatik tudtára mindenkinek, — kezdé egy augusztusi vasárnapon a városi dobos — hogy a kassai kórházból egy veszedelmes örült megszökött és városunk felé vette útját. Különös mániája, hogy minden magas hegyet meg akar mászni s mindennütt afelől tudakozódik, hogy melyik a környéken a legmagasabb és legmeredekebb hegycsúcs. Ruházata: puha zöld kalap, barna zubbony, térdig érő nadrág, szürke harisnya és vastagtalpu cipő.«

»Aki megtalálja és élve beszállítja a város-házára, 100 forint jutalom úti a markát. Eddig van!«

A szénégető telepről pár órára haza került Hárdi, meg a Szepi kormos ruháikban nem mertek a városi urak közé keveredni, de ott oldalogtak a hársfa körül s figyelmesen végig hallgatták a hársány hangu dobost.

Csöndesen beszélgetve ballagtak vissza a hegyek közé, hogy napi munkájukat folytathassák, mert a szénégetésnél nem ismerik a vasárnapi munkaszünetet.

A halomba rakott és vastag földréteggel befedett fatörzsek lassu, befojtott tűz mellett szenednek el, s ha a láng kicsap a föld alól, azonnal újabb földréteggel kell elfojtani, mert különben hamuvá ég az egész kupacz.

Erre tehát folytonos figyelem szükséges.

— No Szepi, aki ezt a bolondot megtalálja, ugyancsak jól jár.

— Meghiszem azt Hárdi; csak én megtaláljam, tudom ki nem szabadul körmeim közül.

A kopár hegyoldalt elhagyva, az árnyas erdőbe érkeztek, midőn váratlanul hársány kiáltás zavarta meg csendes beszélgetésüket.

»Hé! chlapczi! jertek csak ide!«

Egy kiálló sziklán, lombos fák árnyékában egy turista heverészett.

A szénégetők megrebbenésükből felocsudva lassan közeledtek az idegenhez.

— Te Szepi, zöld kalapja van!

— A biz a, barna a ruhája, még strimpflije is van.

— No hallod! hátha ez a mi bolondunk?

»Hát mit báméskodtok olyan sokáig, jertek ide; vagy attól féltek, hogy harapok?«

Hárdi és Szepi jelentőségteljes szempillantást váltottak egymással, de a *harapós* szóra hideg borzongás futott végig a hátukon.

»Melyik itt a legmagasabb hegycsúcs? Mutasátok meg az utat, jó borraivalót kaptok.«

— Hallod Hárdi! A hegyre akar mászni! Ez az, ez az! Mienk a 100 frt! No de most már okosan azzal a kis észszel.

— De hátha megharap? — Az idegen nem értette habozásukat s azért ismételte a borraivalóra vonatkozó ígéretet. A szénégetők lassan-lassan neki bátorodtak s beszédbe elegyedtek az idegennel, de két oldalról közeledtek felé.

Midőn a kedvező pillanatot elérkezni vélték, villámgyorsan reá vetették magukat.

Erős küzdelem fejlődött ki köztük, de a hason fekvő embert mégis hamarosan legyűrték a szénégetők és éktelen szitkozódásai és segítségkiáltásai daczára nadrág-szijaikkal erősen megkötözték.

A Szepi csakugyan kapott egy kis harapást, de a 100 forint jutalom biztos tudatában fel sem vette a fájdalmat.

»Gyilkosok! Rablók! Zsiványok! Eresszetek el!« Ordított az idegen, de mindhiába.

A szénégetőknek első dolguk volt, hogy biztonságba helyezték zsákmányukat, miért is nagy fáradsággal gunyhójukba czipelték a megkötözött embert s ott lefektették a szalma-dikóra.

Eközben tanakodni kezdtek, hogy mi módon szállítják le a foglyot a meredek hegyoldalon s abban állapodtak meg, hogy az est beállván, legcélszerűbb lesz a leszállítást másnap reggelre hagyni.

A szerencsétlen fogoly lassankint egészen meg-

szelidült, kérésre, könyörgésre fogta a dolgot, sőt 10 frtot ígért nekik, ha azonnal szabadon bocsátják.

— Ohó! mondá Hárdi; talán azt hiszed (már tegezték is a szerencsétlent), hogy mi is olyan bolondok vagyunk, mint te, hogy a te 10 forintodért lemondunk a 100 frt jutalomról?

»Micsoda jutalomról?»

— Hát arról a 100 frtről, ami a fejedre ki van tűzve!

— Az én fejemre? No ez ugyan nem rossz, hát talán rablónak tartotok engem?

A további beszélgetésből megértette a fogoly, hogy őt tartják annak a bolondnak, a ki a kassai kórházból megszökött, s belátta, hogy hiábavaló lenne a további könyörgés és kapaczzítálás.

Alvásra pedig szó sem volt, mert a szénégetők egész éjjel az ágy mellett beszélgettek, s az összekötözött ember minden mozdulatára figyeltek.

Hajnamban egy hamarosan összetakolt saroglyára tették az idegent, s a keskeny, életveszélyes hegyi úton megindultak vele a város felé.

Fáradtságos, kinos utazás volt, de unalmasnak nem volt mondható, mert a fogolynak végig kellett hallgatnia a két szénégető tervezetéseit.

— Én — mondá Hárdi — lovat veszek magamnak s azon járok ki a hegyre.

— Bolond vagy te — válaszolt Szepi — ugyan ki látott már lovon szamarat!

Ezen aztán úgy összevesztek, hogy kicsi hiján a hegyszakadékba nem ejtették a saroglyát.

A szegény fogoly halálos rettegésben volt az egész út alatt.

Magasan járt a nap az égen, amikor a város végéhez értek.

Nemcsak a rossz hír jár szárnyon; mire a fő-utczába értek, már mindenfelé híre ment, hogy megfogták a bolondot. . . .

* * *

A vendéglő előtti nagy hársfa alatt a »Magyar turista-egyesület« mintegy 20 tagja reggelizett, élénk beszélgetésbe merülve.

Gyalog érkeztek előtte való nap és a legrettentetlenebb hegymászó — Bergsteiger Jeremiás — volt a vezetőjük.

A tátrai Tartarin azonban ugylátszik csak szóval volt olyan híres hegymászó, mert a vezetőből csakhamar sereghajtó lett.

Igaz ugyan, hogy hátramaradását bizonyos ürügygyel indokolta, de elég az a dologhoz, hogy társai nélkülük érkeztek meg a vendéglőbe.

Az éjfélig tartó vidám vacsora alatt eszükbe sem jutott, hogy a vezető hiányzik.

De már éjfél után nyugtalanzkodni kezdtek; felverték álmából a polgármestert, a főkapitányt, s maguk ugyan lefeküdtek, de az összes városi hajdukat — természetes, hogy heten voltak — szétkergették a szélrózsa minden irányába, hogy fáklyákkal keressék meg az elveszett vezetőt.

Ép az imént érkezett vissza a hét vitéz, de egy hegymászó boton kívül egyebet nem találtak.

A turista-csoport elrémülve ösmerte fel a corpus delictiben a Bergsteiger Jeremiás annyiszor megbámult hegymászó botját, amelyre a Csimboraszszótól a soroksári szőlőhegyig és a Jungfrautól a budai Szemlőhegyig csaknem minden nevezetesebb hegycsúcs neve reá volt faragva. (Jeremiás ur ugyanis

az általa meghágott (?) magaslatok neveit emlékül mind kifaragta a botjára.)

— Bizonyosan a hegyszakadékba zuhant a szerencsétlen!

— Vagy a medvék falták fel szegényt! sopánkodott a másik.

Ekkor tünt fel az utca végén a két tetovált hindu (kormos arcukat tarkára festette a lefolyó izzadság).

A saroglya terhe alatt lassan haladtak előre; a szünidei gyermektelep reményteljes tagjai, a városi dologkerülők seregével összevegyülve, ujjongva, sikoltozva tánczolták körül a különös formájú *gyaloghintót*.

— Megfogták a bolondot! Itt a bolond! Itt a bolond! hangzott mindenfelől.

A fáradt szénégetők épen a hársfa alatt tették le a saroglyát.

Termeszeten mindenki látni akarta a bolondot, s a turisták elszörnyüködve ismerték fel a saroglyára kötött siralmas alakban — Jeremiás urat. Eddig van.

* * *

Az idegenforgalom emelésére alakult bizottságnak sikerült eddigelé keresztül vinnie azt, hogy az eset nyilvánosságra nem került; épen azért figyelmeztetjük a »Magyar turista-egyesület« tagjait, hogy mind a 13 szepesi városban kidobolták a 100 forint jutalmat.

*

Tisztelt olvasóinkat pedig óva intjük, hogy e kis történetet el ne mondják — Meczenzéken.

ANEKDOTÁK.

Tulságos udvariasság. *Államtitkár.* Terintgettét, hogy kívánhat nekem szerencsét a lábtörésemhez?

Fogalmazó. Engedelmet kérek, méltóságod a nyakát is kitörhette volna!

*

Jövöbe látás. *Bölcsész.* Mi mindent ki nem talál az emberi elme! Nemsokára az ócska biczikliből is épp úgy fognak virslit csinálni, mint ma a rokkant lovakból!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kovácsmester 17. Bajában nem ajánlhatunk mást, mint hogy az ujsághirdetésekből keresse ki annak a patikusnak a nevét, aki köhögés, rekedtség elleni szereket hirdet és árusít. Megmondjuk, hogy miért. Egy ismerősünk rendelt egyszer egy ilyen szert a nála lakó anyósa számára. Egy heti használat után sürgönyöz az illető gyógyszerésznek: »Rekedtség elleni szer pompásan bevált. Használata óta anyósom alig bír beszélni. Kérek sürgösen még két adagot.«

Hátha az ön baján is lehetne ilyen módon segíteni?

Völegény. Dehogy nehéz állapot, dehogy nehéz. Várjon csak, lesz az még nehezebb is! Ami a menyasszonynál keserű könyhullatás, az a menyecskénél duzzogás, a feleségnél perpatvar, a kardos asszonynál meg már talak röpitése. Addig azonban még bőven van ideje mindent jól megfontolni és kitapasztalni. Ha azt látja, hogy jegyese nagyon siránkozó természetű, rikassa meg még jobban. Vagy meg-

unja ő maga is, vagy megváltozik. Vagy, ami szintén nincsen kizárva, visszaadja önnek a jeggyűrűt. És ez lesz mindkettőjükre nézve a legjobb, mert leveléből — sajnálatunkra — azt látjuk, hogy nem annyira szeretet, mint inkább anyagi érdekek készülnek ezt a házasságot összeboronálni. Az ilyeneken pedig ritkán szokott áldás lenni.

Uj tag. Kísérje csak figyelemmel a segélyezési kimutatásokat. Ezek minden ügynöknél jobban és ékeesebben elmesélik önnek, hogy mennyi könyvet szárított fel, mennyi nyomorúságot enyhített már ez a mi egyesületünk rövid fennállása daczára. És azt mind a tagok erejéből, a tagok bizalmából, melyet az egyesület vezetősége odaadással s a legbecsületesebb kezeléssel igyekszik viszonzni.

Elkeseredett magyar. Hogy miért nevezik azt éppen keresztnak, a mit az ember — bár láthatatlanban — a vállain hord, arra megadja a választ a szentírás. Krisztus urunk is keresztet hordott a vállán. Komoly dolog ez nagyon; tréfálkozni azzal, viczet csinálni belőle, nem illik ám!

Uj tag, S.-Háza. Tisztelt uraságod bizonyára azt hiszi, hogy mi vagyunk az a bizonyos bécsi kereskedő, akinek az egyszeri örmény azt a híres megrendelési levelet küldötte. Ismeri? (Már mint ezt a levelet.) Ha nem ismerné, ime itt van:

»Ides kereskedő úr! Külgyen nekem három víg sirting. Egy víg kiket, egy víg fehiret, egy víget meg vereset. Megálljan csak! A feleségem ípeg mast mandja, hogy a kiket már nem viselik. Ebből hát ne külgye. A fehirbul meg ugy is van mig elig. De mi jut eszembe? Ha a vereset küldi, sok lesz purtu. Hát azt se küldje. Isten áldja meg, ides kereskedő ur.

Tisztelettel

Áfgánistán Vártán.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Olvasóink figyelmébe ajánljuk a következő könyveket:

1. Vasuti élet.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Ebben a művében szerző keresetlen egyszerűséggel, de megrázó színekben festi a vasuti életnek fáradsalmait, kinlódását, nehézségeit, de különösen ezernyi veszélyeit, s a történetek, melyeket itt elmond, igazán megható részleteket tárnak fel az olvasó előtt ebből a ritka nehéz életből. A könyv annál értékesebb, mert szerző a benne szereplő embereket mind ismerte, a velük történt borzalmas eseményeket részben közvetlenül is megfigyelte. Aki elolvasta ezeket a történeteket, az más szemmel fogja nézni a vasuti embert és más véleménynyel lesz annak szolgálata felől. A könyvet tagjaink leszállított árban, 60 krajczár beküldése mellett rendelhetik meg kiadóhivatalunkban.

2. Bumli.

— Irta: **Temesváry Alajos** —

Lapunk szerkesztőjének ezen újabb könyvéről elég annyit mondanunk, hogy aki a vasuti életnek derős oldalait, kacagató fonákságait is meg akarja ismerni, az olvassa el a Bumlit. Nem fogja

sajnálni sem a fáradságot, sem a pénzt, amit reá fordított. Csak arra a néhány vig dologra kell utalnunk, ami lapunkban a szerző tollából eddig megjelent és mindenki tisztában lesz azzal, hogy jó könyvet kap pénzeért. Ára *egy korona*, mely lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

Aki egyszerre rendel meg mind a két könyvet, azokat összesen két koronáért kapja.

E két könyvnek nem volna szabad hiányoznia egy vasutas házában sem.

3. Csitt-csatt.

— Irta: **Csitt.** Fordította: **Csatt.** —

Igen mulattató, pikáns novellafüzér. De csak felnőttek számára íródott. Bolti ára 3 korona, a »Kitartás« tagjai ellenben 2 korona beküldése ellenében rendelhetik meg kiadóhivatalunknál.

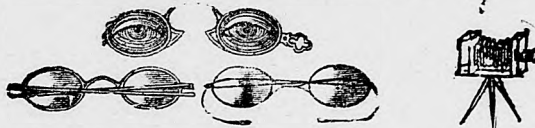
Ügyvédi iroda áthelyezés.

Bródy Lajos ügyvédi irodáját Nagy-Károlyból **Budapestre** (VII., Erzsébet-körút 42. sz. alá) helyezte át.

HATSCHEK BELA

lát- és műszerész

BUDAPEST, csak VII., Erzsébet-körút 5. sz.
(a New-York kávéháztól 2-ik ház).

Látszerészeti cikkekben, emberi műszerek minden színben 10 koronától feljebb (műszerek betételeért külön díj nem lesz számítva).

Szemüvegek, orrcsüptetők, minden szemhez külön vászlasztva 2 koronától feljebb.

Színházi és tábortábori látszóvegek bőrtokkal 10 koronától feljebb.

Légsulymérők, különböző célra szolgáló hőmérők stb. 1 koronától feljebb.

Rajzeszközök, mérőszalagok, mérőpálcák, szintezők stb.

Fényképezési cikkekben kézi és állványos kamarák a hozzá szükséges kellékekkel gyári áron (sötét szoba használat- és tanításért külön díj felszámítva nem lesz).

Villamos házi sürgöny és telefonok berendezése és azok jókarban tartása ép úgy a

Villamos világítási berendezések vagy azok átalakítása stb. a legolcsóbb áron számítva.

Árjegyzékemet az üzletben díjtalanul adom.

Vidékre bérmentve küldöm.

☛ **Központi telefon-összeköttetés 62-87.** ☛

A »Kitartás« egyesület tagjai, tagsági jegyük felmutatása ellenében, 15% árkedvezményben részesülnek, mely kedvezményből csak a fényképezési papírok és cikkek vannak kizárva.

Buschmann F. könyvnyomdája Budapest (Haris-Bazár).